

Referat af møde i Natur- og Miljørådet d. 12. september 2024 kl. 17-19.

Mødet foregik fysisk på Greve Rådhus, Rådhusolmen 10, 2670 Greve. Mødelokale 1.

Til stede var:

- Formand, Byrådsmedlem Torben Hoffmann
- Danmarks Naturfredningsforening, Lars Bjarne Nielsen
- Danmarks Naturfredningsforening, Jon Sommer Nagel
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Mogens Hansen
- Greve Vand Bestyrelse, Mads Ærtebjerg Nielsen
- Greve Kogræsser- og Naturplejeforening, Christina Thierbach
- Jægerforbundet, Ole Kahlen
- Jægerforbundet, Thomas Røslau
- Dansk Ornitologisk Forening, Klaus Homøe
- Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Ernst Seilling Olsen
- Greve Museum, Anton Pihl
- **Øvrige deltagere:**
- Greve Kommune Center & Teknik og Miljø, Jørgen Eriksen, Enhedschef
- Greve Kommune Center & Teknik og Miljø, Line Sandholm Hermansen,
- Skov- og Landskabsingeniør,
- Greve Kommune Center for Teknik & Miljø, Mathilde Marie Bartholin, Miljømedarbejder

Afbud:

- Friluftsrådet, Lone Aalekjær
- Handicaprådet, Allan Jørgensen
- Landboforeningen Gefion, Søren Nymann
- Naturstyrelsen, Midtsjælland, Jens Peter Simonsen
- Strandparken I/S, Rune Byrnak-Storm
- I/S Hedeland, Tina Vesth
- Greve Sportsfisker-forening, Jan Brejning
- Greve Sportsfiskerforening, Ivan Krabek
- Køge Bugt Naturstrand, Karina Schramm-Hansen
- Køge Bugt Stenrev, Allan Scheller
- Ishøj Naturcenter, Mai Westhoff

Referat**1. Velkomst ved formand, Byrådsmedlem, Torben Hoffmann**

Torben bød medlemmerne velkommen og beklagede at mødet var blevet rykket en uge med kort varsel.

2. Kort præsentationsrunde

De fremmødte medlemmer præsenterede sig. Rådet bød velkommen til ny miljømedarbejder i Greve Kommune, som også er den nye sekretær for Natur- og Miljørådet, Mathilde Bartholin, velkommen.

Derudover var Christina Thierbach med til mødet som ny repræsentant for Greve Kogræsser- og Naturplejeforening, som rådet også bød velkommen.

Rådet bød også velkommen til Thomas Røslau fra Jægerforbundet, der deltog med Ole Kahlen, og som fremover skal repræsentere Jægerforbundet, da Ole stopper til januar.

3. Opfølgning fra sidst (Trampesti v. Karlslunde Landevej)

Line fra Greve Kommune opdaterede rådet om, at der er blevet slået en trampesti ude ved Karlslunde Landevej (se figur 1). Trampestien er slået og forbinder Langagergård og Greve skov. Der er ujævnt, men man kan gå der uden der er højt græs. Forløbet af stien er valgt, da der ellers ville skulle blive skovet for meget og der er meget vådt i den vestlige del af området. Trampestien forløber uden om folden, der er derude. Den koster et par tusinde kroner at slå stien om året. Greve Kommunes entreprenør slår stien én gang om måneden i vækstsæsonen.

Note efter mødet: Det er planlagt, at matriklen 20bi, skal sælges af Greve Kommune og stien bliver derfor ikke slået mere. Greve Kommune vil se på om der kan laves en anden rute uden om den planlagte solgte matrikel.

Figur 1. Kort over trampesti v. Karlslunde Landevej (rød linje viser trampestiens forløb).

Rævebakken:

Torben Hoffmann spørger Line fra Greve Kommune ind til om der er noget nyt om Rævebakken.

Line fortæller, at der er plantet egetræer og underskoven selv vil gro op. På selve Rævebakken er der natur græs, som bliver slået hvert andet år. Greve Kommune har midler til ekstrabestillinger til at kunne slå det en gang om året. Naturgræsset bliver slået i efteråret. Men der bliver ikke opsamlet efter slåning, da det er dyrt at få det opsamlet.

Torben Hoffmann spørger om der er mulighed for fuglekasser ved Rævebakken. Er der mulighed for at samarbejde med nogle og opsætte fuglekasser op? Hvad vil det koste?

Mogens Hansen fra Dansk Sportsfiskeriforening foreslår om produktionsskolen kunne lave nogle fuglekasser.

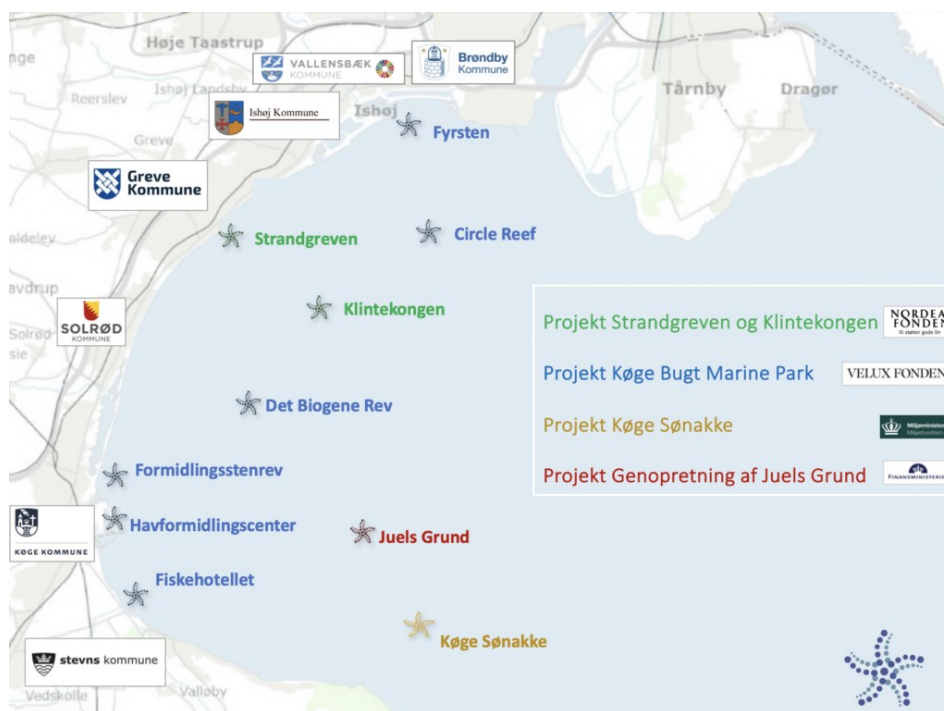
Lars Bjarne Nielsen fra DN nævner, at gamle træer med hulheder er de bedste fuglekasser og at der findes mange naturlige fuglekasser.

Thomas Røslau foreslår, at vi kan spørge elever fra NEXT-uddannelsen, som uddanner bl.a. tømrer. De kan lave arbejdet gratis, men man skal betale for materialer til indkøbspris. Torben Hoffmann siger god for at høre om de vil være interesserede i det.

Lars Bjarne Nielsen fra DN foreslår en aktivitetsdag for at sætte fuglekasser op. Ernst Seilling Olsen fra Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd foreslår evt. klimahandlingsdagen i foråret, som ligger d. 24. april 2025. Dette er der grundlæggende opbakning til fra rådets medlemmer til mødet.

4. Orientering fra Køge Bugt Stenrev v. Torben Hoffmann

Torben Hoffmann, formand for Natur- og Miljørådet, er også bestyrelsesmedlem i Køge Bugt Stenrev, og fortæller, at foreningen er lykkedes med at få 16 mio. kr. fra Nordea fonden og Velux fonden tilsammen. Indtil videre er der blevet lavet 6 stenrev bl.a. formidlingsrevet Strandgreven opført i juni 2024 ved Mosede Fort. Køge Bugt Stenrev har lavet en udviklingsplan for at få andel i havfonden med 14 nye rev på relativt dybt vand (10 m). Køge Bugt Stenrev har et møde med politikere fra Venstre og Socialdemokratiet, da foreningens arbejde har vagt stor politisk interesse.

Der har været en positiv respons fra Nordea fonden om at udvikle et samarbejde med Køge Bugt Stenrev, da de har vist, at de i løbet af 4 år har kunne lykkedes med at lave 6 stenrev.

Køge Bugt Stenrev er ved at få ansat en naturvejleder i samarbejde med Naturbasen, KLAR Forsyning, og Havhytten i Ishøj.

Der bliver spurgt hvad forskellen på det biogene rev og formidlingsrevet er.

Formidlingsrev etableres på lav vanddybde, så det er let tilgængeligt for de besøgende, og så skolebørn kan komme ud og lære om livet i revet.

Formidlingsrevene giver mulighed for at snorkle på alle niveauer. I Køge bliver en husbåd på land brugt som formidlingscenter og står klar til at blive brugt.

Ved de biogene rev bliver der lagt 4x10 m liner ud til muslinger. I efteråret tager de linerne og ligger dem på stenrevet, så de forhåbentlig kan fæstne sig på stenene i revet.

Torben Hoffmann viser to videoer om stenrevene. Den første om det biogene rev og den anden formidlingsrevet ved Køge Marina.

Torben Hoffmann orienterer om, at foreningen er dernede i forbindelse med dragefestivallen ved Mosede Fort (søndag d. 15. september 2024) og har formidling af stenrevet.

5. Præsentation af Rørmose fælled v. DN

Lars Bjarne Nielsen fra DN fortæller om projektet ved Langagergård - Rørmosefælled og viser på et kort, hvilket område projektet drejer sig om - i alt ca. 7,5 ha. Projektet vil etablere 5,4 ha skov, 2,1 ha overdrev, 1000 kvm sø, 70 m boardwalk og 2 km trampestier. Man vil gå fra en intensivt dyrket mark til, at der langsomt udvikler sig natur bl.a. skal der plantes træer i et indhegnet område, så vildtet ikke spiser det, som på sigt skal blive til skov.

Projektet står til at koste samlet 500.000 kr., hvoraf 350.000 kr. går til plantning af skov, opsætning af 1350 m (140 cm) vildthejn og mekanisk renhold i 3 vækstsæsoner. Derudover er der etablering af 70 m boardwalk, som forventes at koste 105.000 kr., etablering af 1000 kvm sø inklusiv transport og opbygning af udsigtsbakke til 60.000 kr, indkøb af bordebenke sæt inklusiv opsætning vil stå til 10.000 kr., og konsulentbistand til udarbejdelse af detaljeplanteplaner mv. til 25.000 kr. Alt i alt 500.000 kr. for projektet.

Landbrugsarealet er ejet af kommunen, men bliver forpagtet ud gennem en forpagtningsaftale, der indgås hvert år i juni måned og går fra august til august, så aftalen for det kommende år er allerede indgået. Man vil kunne bruge projektet som model for andre landbrugsarealer, som man ønsker at omlægge i kommunen. Jon Sommer Nagel fra DN spørger indtil opsigelsesvarsel for forpagtningsaftale og at dette må være det første, der skal ske før projektet kan igangsættes. Der er ingen til stede som umiddelbart kender opsigelsesvarslet for forpagtningsaftalen. Men det

bør undersøges. Området er udlagt til landbrug/grønt område i lokalplanen, hvorfor det ikke strider mod projektet.

Mogens Hansen undrer sig over linjen for kortet som Lars Bjarne Nielsen viser. Det ser ud som om, at vandløbet (Rørmoseløbet) ikke er med i projektet. Der er ikke taget stilling til, at vandløbet er inddraget i projektet, men Mogens Hansen pointerer, at det ved sidste møde blev aftalt, at han skulle inddrages i projektbeskrivelsen om Rørmosefælle, hvilket han ikke var blevet indtil nu.

Lars Bjarne pointerer, at projektet vil give mulighed for at få mere natur i Greve Kommune, da kommunen ligger meget lavt på naturkapitalsindex (NKI). Ud af 98 kommuner ligger Greve Kommune som nr. 94 med kun 12 NKI point ([Naturkapital \(biodiversitet.nu\)](http://Naturkapital(biodiversitet.nu))). Han pointerer, at det er svært at få næringsfattigt natur, da det er meget næringsrigt på marken og vil tage lang tid at få bragt ned. Der vil med projektet blive mulighed for at danne en grøn kile fra sydøst til nordvest i Greve Kommune ved Langagergård.

Torben Hoffmann tilføjer, at hele området omkring Langagergård, skal indtænkes ind som et fremtidig grønnt område. Hans håb er, at Greve Kommune laver en tilsvarende støjvold som på den modsatte side af Køge-Bugt motorvejen, som et grønnt område. Han håber, at vi får tildelt midler i budgetforhandlingerne, som ville kunne bruges i dette projekt. Der kunne være andre landbrugsområder, som man kan omlægge.

Torben Hoffmann siger, at efter budgetforhandlingerne kan vi lægge en plan og fremlægge det, så vi kan få en sag på til KTMU. Der skal derfor udarbejdes en fuldstændig økonomisk plan for projektet Rørmosefælle. Derudover ønsker Torben Hoffmann at stille et spørgsmål/svar til administrationen i Greve Kommune om hvilke arealer, der ellers er mulighed for at omlægge fra landbrug til natur.

Mogens Hansen har tilkendegivet sin interesse i projektet, da det kunne være en spændende bæk ved at lave noget beplantning for at tiltrække insekter og forbedre vandløbet bedst muligt. Vandløbet er ikke målsat jf. vandområdeplanerne 2021-27.

Mads Ærtebjerg Nielsen fra Greve Vands bestyrelse spørger om det ikke er Greve Kommunes ansvar at regulere vandløbene og om Natur- og Miljørådet penge ikke i så fald skal gå til de tørre områder i projektet.

Ernst Seilling Olsen fortæller, at der bør undersøges om rådet eller Greve Kommune, som er ejer af arealer, kan søge en tilskudspulje fra Landbrugsstyrelsens til

'Permanent ekstensivering' som er åben lige nu, hvor man kan få op til tilskud på 80.000 kr. pr. ha. Rådet kan læse mere her: [Tilskudguide - Permanent ekstensivering - Landbrugsstyrelsen](#). Ansøgning er åbnet op d. 2. september og løber til d. 31. oktober.

Ernst Seilling Olsen spørger hvordan plejen for overdrevet skal være?

Lars Bjarne Nielsen svarer, at området nok er for lille til at have store græssere gående. Men at det er klart, at der skal ske en form for pleje af områdets overdrev.

Line fra Greve Kommune informerer om, at Greve Kommune ikke har nogen områder i Greve, som bliver græsset for naturplejens skyld. Afgræsning for naturplejens skyld, kræver, at man går ind og betaler dyreholder for at lade sine dyre afgræsse. Line tror, at dyreholder vil være interesseret i det, hvis de får betaling, får afgræsning for naturplejens skyld og ikke kødkvæg.

Torben Hoffmann afslutter punktet på dagsordenen af med, at rådet må afvente budgetforhandlingerne, hvis der ingen penge bliver tildelt til Natur- og Miljørådet, kan en indstilling til KMTU, samt udarbejdelse af en økonomisk plan for projektet og han vil stille spørgsmål/svar til kommunens administration, om der kan laves en plan for udvikling af landbrugsarealer, der bliver udtaget.

6. Kort spisepause

7. Budgetstatus v. Torben Hoffmann

Torben Hoffmann fortæller, at der ikke er noget nyt. Der er ikke kommet noget ud om Natur- og Miljørådet er med i det kommende budget for Greve Kommune.

Torben har prøvet at få noget med og arbejdet på at få penge til Natur- og Miljørådet, men han ved ikke hvad de andre partier vil eller om rådet bliver nedlagt i en besparelsesfase.

Mads Ærtebjerg Nielsen spørger om han orienterer de andre medlemmer i rådet, når han ved noget. Dette bekræfter Torben Hoffmann.

8. Gensidig orientering fra Rådets medlemmer

Fremtidig ophævelse af trafikkorridoren

Lars Bjarne Nielsen fra DN har deltaget i et møde med samtlige DN lokalenheder, som er dækket af trafikkorridoren. Hvis de opgiver trafikkorridoren, ville det være oplagt at tænke naturområder mellem Tune skov og Greve Skov. Det ønskes oplyst

om der er grundvandsinteresser i området. Lars Bjarne Nielsen foreslår muligt punkt på næste mødes dagsorden at invitere en miljømedarbejder inden for grundvand i Greve Kommune til næste møde, inden det bliver bebygget. Lars Bjarne Nielsen fortæller, at trafikkorridoren går i et område, hvor der på begge sider er udlagt til skovrejsning. Det ville være naturligt at en skovrejsning skulle være der, hvis korridoren bliver opgivet at prøve at få arealet sammenhængende.

Mads Ærtebjerg Nielsen spørger hvad der ellers er af muligheder for trafikkorridorerne? Torben Hoffmann svarer, at der ikke er lagt beslag på korridorerne endnu før de er opgivet. Mads spørger, er der grundvandsdannende område i korridoren?

Mads Ærtebjerg Nielsen melder sin interesse for emnet og spørger, om der er nogle lommer eller arealer der har Natur- og Miljørådet interesse, som vi tidligt kan melde ud til byrådet/kommunen. Lars Bjarne Nielsen foreslår det som punkt til dagsorden næste gang, om hvad arealreservationerne fra trafikkorridoren kan bruges til, når de bliver ophævet.

Spejdernes lejr

Ernst Seilling Olsen fra Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd orienterer rådet om, at Spejdernes lejr kommer til at foregå i Silkeborg i 2025, men at spejdernes lejr kommer til at foregå i Hedeland igen i 2026.

Besøg på Greve Vands nye vandværk til Grevedag

Mads Ærtebjerg Nielsen fra Greve Vands bestyrelse orienterer rådet om, at der har været fint besøg på det nye vandværk på Greve dag i alt 315 personer, dukkede op. Greve Vand følger stadig tidsplanen for det nye vandværk. Hårdheden på drikkevandet kommer ned til 10, men da der allerede er en pulje kalk i rørene, vil borgerne i starten ikke opleve det som mindre kalket indtil denne pulje langsomt bliver mindre.

Torben Hoffmann spørger om Greve Vand har noget information til borgerne omkring det nye vandværk med blødgøringsanlægget. Hvortil Mads svarer, at Greve Vand melder ud i takt med at vandværket bliver mere og mere færdigt.

Information om rensning af sluser ved græssende områder

Christina Thierbach fra Greve Kogræsser- og Naturplejeforeninger orienterer om, at der var en del vand, som besteg betragteligt, da sluserne blev rensed ved Hundige Marina. Kan foreningen informeres af Greve Kommune inden sådanne tiltag sættes i

gang? Foreningen vil gerne have mulighed for at kunne fodre de græssende kvæg, da der er væsentlig mindre areal for dem at afgræsse, når vandstanden stiger.

Fiskepleje for vandløbene i Køge Bugt

Mogens Hansen fra Danmarks Sportsfiskerforbund orienterer rådet om, at han har modtaget en plan for fiskepleje for vandløbene i Køge Bugt fra DTU Aqua. Han synes, det var noget nedslående at læse for vandløbene. For samtlige vandløb i kommunen går det den forkerte vej. Den største udfordring er manglende vand en del af året.

Mogens orienterer derudover at Danmarks Sportsfiskerforbund er glade for de nye stenrev, men at selvom der bliver gjort noget godt, så skal man også stadig have fokus på at der bliver gjort noget skidt et andet sted såsom sandsugning ude i Køge Bugt, som han mener, at man bør få stoppet.

Torben Hoffmann stemmer i og tilføjer, at der er meget fokus på sandsugning inde på Christiansborg.

Orientering fra driften i Greve Kommune

- Line fra Greve Kommune fortæller, at kystbeskyttelses anlæget ved fortet, der blev beskadiget ved sidste stormflod, skal reetableres igen.
- Der er fjernet opvækst omkring paddehul ved Olsbækken.
- Greve Kommune har revet gyvel op ved Granhaugen og Karlslunde, men det er sket lidt sent i år.
- Greve Kommune har afholdt møde med KLAR Forsyning om vedligeholdelse af driften af beplantningen omkring bassinerne ved Strandbyhave. Der er plantet en lille mikroskov omkring området.
- Derudover skal der ske beskæring og udtynding af træområder ved Mosede fort samt Karlslunde aktiestykket i løbet af vinteren samt stier, som er ved at gro til, bliver beskåret.

Torben afslutter med at takke af for mødet.

Næste møde i Natur- og miljørådet er planlagt torsdag d. 23. januar 2025.